

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. I. Indicantur summatim tum dæmonis tentationes, tum Dei ad
easdem vincendas auxilia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

TRACTATVS SECVNDVS.

DE PROVIDEN-
TIA DEI, CIRCA COM-
MVNES TENTATIONES, ADVERSVS OM-

NIVM STATVVM PERFECTIONEM: AC
de ratione eisdem occur-
rendi.

CAPVT PRIMVM.

INDICANTVR SVMMATIM TVM DÆMO-
*nis Tentationes, tum Dei ad easdem vincen-
das auxilia.*

ST sanè admirabilis providentia diuina circa op-
pugnationes, ac tentationes contra vocationem &
perfectionè Christianam insurgentes, tam in com-
muni omnium Christianorum Statu, de quo in pri-
mo Tomo actum est, quàm in particularibus Stati-
bus, & Officijs trium Rerum-publ. Sæcularis, Ec-
clesiastica, & Religiosa: de quibus nunc agere ag-
gredimur. Dei enim & hominum hostis Sathan
habet quoque triplicem suam Rem-publ. ex qui-
bus militum suorum exercitus, ad impugnandos Electos Dei educit. *Pri-*
ma ac præcipua eius Res-pub. est ipsius *Inferni*, vnde innumeros educit *dæ-*
mones, omnium vitiorum tentatores. *Secunda* est ipsius *mundi* Res-pub.
cuius ipse appellatur Princeps, in qua magnum habet canralium ac mun-
danorum *hominum* numerum, qui ad ipsius nutum mentemque defer-
uiunt. *Tertia* est aliquo modo metaphorica intra *abbreviatum hominis*,
cuiusque carnis originali culpa infectæ *mundum*, in quo ingens est *ima-*
ginationum, ac *passionum* agmen, virtutes ipsas oppugnantium.
Sed providentia diuina admirabilem se planè ostendit: tum in
hisce *conflictibus* permittendis, sine cuius licentia & permissione
non licet ipsis tentatoribus in campum prodire: tum in *auxiliis*,
magnis contra eosdem prouidentis. Cùm & ipse triplicem suam Rem-

Respublica
Dæmonis
Triplex.

Christi tri-
plex Res-
publica.

pub. habeat, ex qua milites conuocet. Vnam *Angelorum* in cælo; alteram valdè electorum *ministrorum* in Ecclesia; tertiam *virtutum* in ipsius iusti spiritu consistentium: quas potentibus suis inspirationibus in ipso conflictu mirificè adiuuat.

Vt autem intelligatur, qua ratione totum hoc ipsum geratur, præmittendum est: tentationes, de quibus nunc agimus, esse res illas omnes, quæ dicuntur, aut fiunt, aut intra, aut extra ipsam animam geruntur: vt nos ad peccandum, aut vocationi diuinæ resistendum, ad non perseverandum in bono, aut in bene cæptis non progrediendum, permouent. Et in hoc sensu ingens censeretur blasphemia, quòd Deus homines tentet. a *Deus* enim (vt S. Iacobus Apostolus ait) *intentator malorum est, & neminem tentat*, eum sc. ad aliquid mali, aut in malū finem inducendo. Quòd si huiusmodi tentationes ei aliquando in sacra Scriptura tribuuntur, id fit, quia iustas ob causas, de quibus dicemus postea, illas permittit, faciens damoni potestatem illas proponendi. Qui dæmon in eadem sacra Scriptura per excellentiam appellatur *tentator*, &c. *qui tentat*, ad significandum, hoc esse proprium ipsius munus, quòd perpetuò, astutè, valdeque ferociter exercet. Quam ferocitatem & astutiam nobis indicat, dum ipsum diuersis feris comparat, quarum feritatem & sagacitatem imitatur, aut figuras, ad nos oppugnandos induere solet. d *Serpentis* enim figuram & speciem induit, vt primos nostros parentes aggrediretur. Et interdum (vt ait S. Gregorius) illum comparat e *Behemoth*, quod est ferum quoddam terrestre animal; interdum *Leuiathan*, qui piscis est marinus: imò etiam *volucris* per aëra volantibus, ad significandum, quòd omne genus hominum persequatur, ac in omni vitiorum genere impugnet, occasione sumpta ex rebus omnibus, quæ in his elementis inueniuntur. Si verferis in terra, rebus ad vitam ducendam necessarijs occupatus, ibi inuenies *Behemoth* qui *sub umbra dormit in secreto calami, & in locis humentibus*: vt ad sensum carnisque delicias te alliciat: *protegent enim umbra umbram eius*: quia voluptatem ipsam contegit umbra necessitatis. Si mare legere aut transfretare velis, vt maiores conquiras ditinitias: occurret tibi *Leuiathan*, de cuius ore lampades procedunt, sicut tede ignis accensal & halitus eius prunas ardere facit; vt cupiditatem foueat, teque totum accendat. Quòd si voles per aëra, honores ac dignitates quærens, sequentur te volucres istæ rapaces, vt te oppugnantes superbia, in abyssum culpæ detrahant. Et omnibus hisce tribus figuris crudeliter impugnat vocationes diuinas. semper enim (vt quidam Propheta dixit) est *i cibus eius electus*; quia valdè appetit, satagitque, eos deuorare, quos à Deo eligi videt, in quibus gratiæ suæ thesauros recondat. Qualis est autem eius cibus, talis etiam est pectus. Ferus enim hic *Behemoth* (ait ipse Deus) *absorbebit flumina, & non mirabitur*;

a *1. Cor. 13.*

*Demon ten-
sator.*

b *Matt. 4. 3.*
c *1. Theff. 3. 5*

d *Gen. 3. 1.*
Lib. 33. Mor

e. 14.

f *Iob. 40.*

10. 20.

g *Matt. 13. 4*
19.

h *Iob. 40.*
16.

Luxuria.

Auiditia.

i *Iob. 41. 10.*

Superbia.

j *Habac. 1.*

10.

k *Iob. 40. 15*

rabitur: & habet fiduciam, quod insinat Iordanus in os eius. Nam, vt S. Gregorius exponit, non magni facit, quod infideles absorbeat, & ambulantes per speciosam viam, que ducit ad perditionem: sed omnes suos conatus eò diriget, vt etiam absorbeat accedentes ad sacri Baptisimi Iordanem, & Pœnitentiam, vt peccatorum suorum maculas abluant. Et vix ipsas aquas contingere cœperunt, cum maledictus hic piscis *Leuiathan*, qui ibi latebat, prodit ad eos deuorandos, sicut in piscis ille immanis, qui exiuit ad *Tobiam* deuorandum, cum is ad flumem *Tigris* accederet, vt lauaret pedes suos. Singultus enim & lachrymæ, quas diuina vocatio efficit in ijs, qui conuertuntur, excitant hanc feram, de qua S. Gregorius, quod dormiat, valdeque requiescat in peccatoribus, profundo suorum peccatorum somno sopitis. At quando Dei vocatio & pulsus eos excitat, vt ad nouam vitam resurgant: tunc ipsum *Leuiathan* prouocant, vt excitetur, & fortioribus tentationibus ac machinis in suo seruitio eos detinere contendat. Quid verò dicam de celeritate, qua hostes isti (quos Christus n. *volucris caeli* appellat, eò quod inde ceciderint, & in aère isto hæreant) sequuntur gressus diuini seminantis; vt statim atque vident sementem diuini verbi, hoc est, vocationem & inspirationem diuinam in hominis corde seminam, rostro maledictis suæ suggestionis illam rapiant, ne fructus vllus sequatur.

SED præter hoc totum, quis varios modos referet, quibus dæmon in huiusmodi oppugnationibus & conflictibus vtitur? sunt enim proculdubio innumerabiles, quamuis frequentiores sint duo, indicati (vt S. Augustin. aduertit) duobus etiam nominibus à sacra Scriptura inditis, quæ illum appellat *Leonem*, & *Draconem*. Leo, est in ipso impetu; Draco, in astutia & calliditate. Cum intentant minas persequutionum, hostis est publicus tanquam leo: quando autem fraudulenter insidiatur, hostis est quasi draco occultus. Vt plurimum tamen vtrumque coniungit. Quamobrem de eo dixit David, quod *sedeat in insidijs, & insidietur in abscondito, quasi leo in spelunca sua*: id enim (vt S. Gregorius ait) insinuat, quod pugnet aduersus electos potentia, & fraude: minis scilicet tormentorum, quibus debiles vincat; & rationibus, fictisque miraculis, vt simplices decipiat. Et hac ratione, quemadmodum dixit S. Petrus, *tanquam leo rugiens circuit querens quem deuoret*: vt infernalem suam ciuitatem repleat. Cum igitur Spiritus noster regis instar suis potentijs ac sensibus præsideat, continuumque gerat bellum contra regem hunc filiorum superbia: opportunum erit, iuxta Christi Domini nostri consilium, diligenter attendere, quos habeat milites, quæ arma, & bellica instrumenta, quibus nos aggrediatur; simulque perpendere numerum, robur, ac fortitudinem militum, quos ex nostra parte habemus; armaque ipsa, quibus in nostri defensionem, eius verò offensio-

Lib. 33. Mor.
c. 6.
1. Matt. 7. 13.
Dæmonis ci-
bus electu.

m Tob. 6. 3.

Lib. 4. Mor.
cap. 31. in id.
Qui parati
sunt susci-
tare Leui-
athan,
n. Matth. 13.
4. 19.

Præfat. in
Psal. 69.

Dæmon leo,
& draco.

oPsal. 9. 30.
Lib. 32. mor.
c. 12.

p1. Pet. 5. 8.

Luca 14. 31.

Fœdus nul-
lum cum
dæmone.

nem vtendum sit. Si enim bene rem perpendamus nunquam erit opus, fedus cum tanto hoste inire: sed magno & alacri animo eum aggredi. Si enim vires eius, naturales nostras superent: nostræ tamen supernaturales multis partibus eius vires excedunt: quare quoddam multi ei succumbant, propterea euenit, quoddam his viribus non vtantur.

§. 1. *Lustrationis vtriusq; effigies duabus S. Iohannis Euangelii. Et a visionibus delineatur.*

a Apoc. 12.
3.9.
S. Greg. libr.
22. Mo. c. 12
Lustrum
Damonis.

VTRIVSQVE huius lustrationis effigiem pulcherrimè delineatam habemus in duabus insignibus visionibus, quas habuit S. Iohannes Euangelista. *Prima* fuit in qua vidit *Luciferum*, qui alio nomine *Sathanas* appellatur: *a* *Ecce*, inquit, *Draco magnus, rufus, habens capita septem, & cornua decem; & in capitibus eius diademata septem, & cauda eius traherat tertiam partem stellarum cæli, & misit eas in terram, vt intelligamus, ferum hunc tenebrarum Principem, esse Draconem, non solum astu, vt supra est dictum, sed etiam veneno, quo inficit animas: estque magnus propter altos spiritus, quibus iacet se omnibus superbiæ filijs præesse, ac regnare: est etiam rufus ob crudelitatem, qua effundit hominum sanguinem, vt delictorum sanguinem hauriens, ipsos peccatores deuoret. Ratio suæ gubernationis, tentationum instrumenta, & milites, ipsi, quos ex triplici sua execranda Re-pub. educit: optimè delineata sunt in monstroso eius corpore.*

I.
S. Th. 1. p. 2.
114. a. 1.
Cassian. Col.
8. c. 17. &
17. & 20.

SEPTEM eius capita indicant malignorum spirituum multitudinem: quorum opera ad nos aggrediendos vtitur, studens ipsius Dei gubernationem imitari: assignans (vt sentiunt sancti Patres) singulos dæmones singulorum hominum tentatores; & peculiare præterea dæmones, qui vehementius in peculiaribus vitijs eos oppugnant: ad quos superandos multitud se iuuant. Horum autem præcipui sunt illi, qui circa septem capitalia vitia oppugnant: quibus maximam edunt stragem. Et, quoniam plurimas obtinent victorias, gestant in capitibus diademata. Quosdam vincit in materia superbiæ, & inanis gloriæ; alios in gula & lasciuia; alios in ira & auaritia; de alijs triumphat propter inuidiam & acediam: quos omnes per septem capitum suorum ora in execrandum suum ventrem traicit, vt securius eos retineat, æternis postea tormentis cruciandos. Septem his capitibus oppugnat etiam septem præcipuas vitæ Christianæ virtutes. Aliquando enim effundit suum venenum aduersus tres virtutes Theologicas, suggerens cogitationes infidelitatis, & obscuritatis contra *Fidem*; animi deiectionem, ac diffidentiam, contra *Spem*; odium & auersionem, contra *Charitatem*. Aliquando suum virus effundit contra quatuor virtutes Cardinales, vt *Prudentiam* obfuscet; *Iustitiam* peruertat; turbet *Temperantiam*; & abijciat ac debilitet *Fortitudinem*. Eisdem septem capitibus graue

7. Vitia,

7. Virtutes,

excitat

excitat bellum contra 7. Sacramenta, & Vocationes, quibus ad ea percipiēda vocamur. In fideles aggreditur, ne *Baptismum* accipiant; reliquos peccatores, vt *Penitentiam* horreant; Iustos, vt fastidium ex *communione* concipiant; infirmos, vt extremam *Vitionem* auersentur; alios deniq; Christianos, vt in *Status* electione aberrent; & Sacramentis abutantur, quæ ad bonam electionē diriguntur. Deniq; malignus hic spiritus contra 7. Spiritus S. dona pugnat, proijciens per 7. illa ora, verborū sagittas in audientiū corda, vt execranda eius suggestionis bonū fructū impediāt diuinarū inspirationum.

Nec tamen draco hic perniciosissimus satis sibi esse existimat, quod per suos dæmones nos impugnet: sed 10. etiam *cornibus* se armat, quæ violētiæ & tyrannidis instrumenta significant. quibus contra 10. legis Dei *mandata* nos oppugnat: adhibens ad id reges, & principes, ac mundi huius potentes: quorum siue *minis*, siue *promissis*; tormentis, ac delitijs; opprobrijs & vanis honoribus, alijsq; mille violentiarum generibus vitur, ad paruulos terredos: vt præcepta diuina conculcent. Nihil enim aliud sunt tentationes, quæ cornitæ huius feræ minæ, quæ instar ferocis alicuius tauri eos vexat, ac perurbat, quos aggreditur, vt à bene cœptis desistant. Qua etiam ratione multas obtinet victorias. Quamobrem de alio monstro huic simili ait S. Ioannes, quod *haberet cornua decem, & super ea decem diademata.*

Maxima verò huius draconis fortitudo est in *cauda*: quæ (vt ait S. Greg) vitima refert instrumenta, quibus ad nos decipiendos vitur: rationes sc. apparentes, ficta miracula, & vitia obducta siue laruata, adhibens ad id, genus illud hominū, quos S. Ioan. *Antichristos* appellat, eò quod ad similitudinē vltimi Antichristi oppugnēt & aduersentur vero Christo in eius seruis; studēdo eos falsis suis doctrinis, ac perniciosis hypocrisiæ simulationib. perdere; Adeoq; magnā efficit fragē, vt *tertiā* stellarū partem in terrā deliciat; aliquos etiam sibi subiiciens, qui *d fulgebant* quasi splendor firmamenti.

Sed, ne genus aliud armorū silētio prætereamus, quæ draco in suo vētre inclusa tenet: ait enim S. Ioan. *e misisse eū ex ore suo post mulierem*, quæ ex eius præsentia fugiebat, *aquā tanquā flumen*: Signū igitur est, ipsam intra propriū ventrē copiosas aquas habere, quas certis temporib. & occasionib. per *septē* ora sua emittat, ad persequendos, & à tergo impugnandos fugiētes apertos ipsius congressas. Quæ autem hæ sunt aquæ, nisi *persecutiones*, tribulationes, ac tentationes, quas simul, & quasi in cumulo contra Iustos iaculatur, vt eos submergat: & quos *apertè* aggrediēdo, superare non potuit: eos proditoriè, & à tergo inuadens, quasi non timentes prosternat: in quē finē aliquādo vitur multitudine populi *aqua* enim multæ, ait S. Ioannes *sunt populi* multi, communi voce fauētis vitio, & tanquā virtutē approbantis. Aliquando etiam coniunctissimis sibi *amicis* vitur, quos intra ventrē suū secum

7. Sacramenta.

7. dona S. Spiritus.

2.

Decalogus.

b Apoc. 13. 1.

3.

Lib. 32. Mor

c. 14.

e 1. Ioann. 2.

18 c. 4. 3.

Hypocrisis.

d Dan. 12. 15

4.

e Apoc. 13. 3.

Exemplum

malum.

f Apoc. 17.

15.

vnitos habet, execrando suo igne accensos, & inflammatos: qui detestandæ ipsius sapientiæ sectatores facti, eam tanquam *aquam* propinant, & audientes suffocant. Nullus denique tentationum eius impetus euadere potest. *Tepidos* enim per terram repentes, suis oribus mordet, aut cornibus ferit: altius verò se *erigentes*, sicut stellas cœli, furiosa sua cauda percutit, vt deiciat ad terram: in eos verò, qui ipsius præsentiam fugiunt, mittit magno impetu vehementem *fluvium* tentationum: vt in cursu hæzere faciat, & submergantur. Hæc est horrenda figura Luciferi, eiusque corporis mystici; quæ est congregatio dæmoniorum, & insignium peccatorum, qui eius sunt ministri ad aggrediendos & peruertendos cæteros homines. Et cum toto hoc bellico apparatu collocavit se (vt ait S. Ioannes) *coram* cœlesti quadam *muliere*, quæ referebat Ecclesiam, & fidelium congregationem: & *habens in utero clamabat parturiens*. Duo autem ille intendebat: matrem scilicet terrere ne, parere auderet, existimans minus malum non parere filium, qui mox futurus esset aded feri draconis esca: illa autem non patiente, ipse sui fiebat voti compos: siquidem necesse erat *filium* in matris utero remanentem mori; ac proinde etiam ipsam *matrem*. Quòd si tamen illa pareret: contendebat ipse *filium* natum statim deuorare; ita vt ex materno utero prodeuntem in suum ipse per os aliquod ex suis trajceret. ex quo facile intelligitur studium ipsius Sathanæ in suis tentationibus contra Deum *vocationes*: quæ sunt *sementis*, in cuius virtute *concepit* homo, & spiritualiter in anima sua generat Christum, vt viuat intra ipsum per viam fidem & Charitatem; aut etiam in aliquo statu perfectionis. Tunc autem illum *parit*: cum bonum suum conceptum, & internum sensum bonis externis operibus manifestat. Et quoniam hoc totum fit gemitibus, partusq; doloribus, erigitur hæc fera ad hunc fructum ita impediendum, vt *non prodeat* in lucem; aut, si prodierit, mox pereat. Ipsos quoque Euangelicos ministros, quorum officium (vt ait Apostolus) est, *spirituales h filios parturire* donec in eorum animabus *Christus* ipse *formetur*: illos, inquam, etiam deterret: vt ab officio desistant, aut eo minus rectè fungantur: quòd insurgentes contra se persecutiones euadant, quemadmodum alibi est dictum.

§. 2. De bellico apparatu, quo nos providentia Diuina ad resistendum Draconi præmunet.

VIDEA MVS nunc bellicum apparatus, quo nos providentia diuina præuenit, & ad resistendum draconi præmunet. Id enim eleganter exprimitur in mystica illa a *muliere*, quam diximus. *Que apparatus in celo amicta Sole, & Luna sub pedibus eius; & in capite eius corona stellarum duodecim*, quo ornatu significantur *milites*, *arma*, & spiritualia auxilia, quæ habet

Varia tentationes.

g Apoc. 12. 1.

Damonis a suis & salutia.

Christum concipere & parere quid?

h Gal 4. 19.

Merconarius.

Ducis Spirit. Tractat.

4.

Lustrum Christi.

2 Apoc. 12. 1.

mysticum Christi Domini corpus: hoc est ipsi Christiani, ad resistendum Daemonibus. Nam, esto Draco ipse sit magnus: hæc quoque sancta mulier est in oculis Dei magna, adeoque excelsa, ut eius habitatio in ipso sit *caelo*; & pedibus insistent Luna, attingat capite cælum ipsum *stellarum*; quam ipsius sponfus admirandis ornamentis; non terrenis sed cælestibus, in omni virtutum genere exornat. Quod si Draco *rufa* naturæ suæ pelle cooperitur; hæc mulier à capite vsque ad pedestanquam pallio quodam operitur ipso Sole iustitiæ, cuius protectio est illi fortissimæ *lorica* instar aduersus omnes ictus, & impetus hostium suorum. Cùm igitur S. Iob dixerit *pone me Domine iuxta te, & cuiusvis manus pugnet contra me*: quomodo timebit Draconem, qui est ad eò prope ipsum Deum, ut ab eo tanquam pallio cooperiatur? & qui poterit tentationis *sagitta* eum lædere, si protectio diuina tanquã *lorica* illum defendit? cur timebit decem Draconis cornua, qui protegitur a Sole, cuius radij sunt tanquã ignis? *ego* (dicit ipse Dominus) *ero ei murus ignis in circuitu, & in gloria ero in medio eius*, qui hostes capere poterunt ciuitatem, cuius mœnia non sunt ex terra aut lapide, sed ex igne horrendo? Siquidem Deus ipse talis est tibi murus, & mœnia: idem glorificabitur in te ob tuam victoriam. Quid ergò dicemus de corona duodecim stellarum, quæ exercitum significat innumerabilium *Angelorum*, circumstantium ac protegentium iustos; ut triumphent de Dracone, & gloriosas victoriæ coronas obtineant? hoc confirmat quod subiicit S. Ioanes: *d. & factum est prælium magnum in caelo: Michael, & Angeli eius præliabantur cum Dracone, & Draco pugnat, & Angeli eius, & non valuerunt, neque locus inuentus est eorum amplius in caelo. vicerunt ergo Angeli Draconem, qui infestabat mulierem. Et Dauid ait e. Angelos custodire nos in omnibus viis nostris, ut super Aspidem & Basiliscum ambulemus, & conculcemus Leonem & Draconem.* Hoc est, ut omne genus Daemoniorum superare possimus: siue qui interiores aures nostras tanquam *Aspides* obdurant; & qui tanquam *Basilisci* ad curiositatem nos impellunt, aut qui ad superbiam tanquam *Leones*, aut ad hypocrisin, tanquam *Dracones* instigant: nam contra omnes huiusmodi hostes remedia nobis Angeli inspirant, quibus victores euadamus. Eandem Ecclesiam coronant etiam *duodecim stelle*, viri scilicet Apostolici: quorum munus est, eos, qui impugnantur, adiuuare, monitisq; & orationibus defendere, animumq; illis addere, ut viriliter agerent, victoriam reporent. Si enim *lectulum Salomonis sexaginta fortes* ambiunt, ex fortissimis Israel: cùm anima iusti sit lectulus, in quo requiescit Christus: quid mirum, si eam ambiant Angelorum & Apostolorum exercitus, qui quoddã videant, aut contemplantur Deum, appellantur *Israel*: suntq; fortes coram ipso, *duodecim* quoq; aliæ *stelle* eius caput coronant: quæ sunt omnium cælestium *virtutum* exercitus, potentium destrue-

Mulier.

1.

Magna.

2.

Soli amicta.

b Iob. 17. 3.

c Zach. 2. 5.

3.

Corona stellarum 12. d Apoc. 12. 7.

Angeli.

e Psal. 90. 11.

Varia demonia.

Apostoli.

f Cant. 3. 7.

Virtutes.

S. Thom. 1. 2.
q. 63. a. 1.

g. Apoc. 12. 4.

g. Eph. 1. 22.
h. i. hil. 4. 1.

Iustus coro-
na Christi.
i. Ioan. 10.
28.

4.
k. Psa. 88.
38.

B. Virgo Lu-
na in libro
n. Christi.

5.
Peccandi
occasionem
fugienda.
I. Apoc. 12.
14.

re exercitum vitiorum; & gloriosissimas ex hac pugna coronas obtinere. Quāvis enim *vicia* sint hostes valde robusti, & importuni ob *affinitate*, quam habent cum *carne*: *virtutes* tamen sunt ex se robustiores, ed quod *Spiritus* sint quasi *conaturalis*, quas etiam Deus supernaturalibus alijs corroborat, quae à diuina ipsius gratia procedunt. Et quamuis g. *Draconis cauda* aded sit potes, vt *tertiam stellarum partem* deiciat: nunquā tamen duodecim illas attinget, quibus coronatum est g. *Ecclesia caput Christi* Dominus noster: qui corona est insigniū horum virorum, & omniū ipsum cum perfectione imitantium: qui boni discipuli (vt ait Apostolus) gloria sunt & h. *corona* sui magistri. Quis verò est, qui coronam in capite gestaus, eam non defendat? quod si hic ipse Dominus voluit in hac vita, infixis capiti suo spinis coronari, ad significandā regni sui stabilitatem & firmitatem: quanto magis ille, vult iustos, qui viuunt in regno ipsius, & quos harū spinarum sanguine sibi cōparauit, esse tanquā stella fixas, ita vt draconis ipsius furia ad eas nec accedat, neq; deiciat: propterea enim de ijs loquēs, quos Pater illi dedit, dixit: *in non rapet eos quisquā de manu mea*. Contende igitur, vt sis *corona Christi*: ita viues, sicut ipse vixit: & ille te proteget à dracone eiusq; oppugnationib; & impulsibus.

Quod si aliam mysticā huius mulieris stabilitatem ac firmitatem cognoscere velis: aspice basim & fundamentum cui pedibus innititur, *Lunam* scilicet: quae, quā pulchra, & plena semperque duratura, Symbolum est throni Iesu Christi, de quo aeternus Pater per os Dauidis dixit: *k. thronus eius, sicut Sol in conspectu meo, & sicut Luna perfecta in aeternum*. Quis verò thronus hic Christi, nisi *Virgo* sanctissima: in cuius utero clausus mansit filius Dei: in nouem mensibus; quem per plurimos dies in suis etiam vlnis gestauit: obituque Lunae officium in Ecclesia; quam, sicut *basis columnam* super se collocatam, sustentat: sua enim intercessione stabilitatem hāc aduersus omnes tentationes impetrat, ita vt ab statione sua deiecere eam non possint. Eidem Virgini innititur firmitas & constantia iustorum: in qua illi affectuum suorum pedes, omnemque spem pericula feliciter euadendi collocant. Est autem insignis honor huius Virginis, quod hoc erga Ecclesiam praeter officium, vt in terra eam stabiliat ac firmet, & postea in caelum transferat; cuius subsidio pretiosam vestem, & coronam, qua est exornata, conseruat.

Nec tamen finis hic est apparatus & ornamentum caelestis huius mulieris, ad resistendum draconi: sunt enim aliqua tentationes *fuga* vincendae, non ex pusillanimitate, sed quod hic sit aptus pugnandi ac vincendi modus. Ad id igitur sua etiam arma habet. ait enim idem S. Euangelista: *I. datus fuisse mulieri alas duas aquila magna, vt volaret in desertum in locum suum*, quem Deus illi ad securitatem suam preparauit. Quae autem sunt haec *duae alae*, nisi quae notitia & cognitiones, quae principium sunt bonorum operum, & vi-

ctoria-

ctoriarum contra tentationes: *cognitio* scilicet DEI, *Christique* Domini nostri, à quo certissima speramus auxilia; & *propria* nostra *debilitati*, ac omnium miseriarum, propter quas non sufficimus absque DEI auxilio (quod unicum est earum remedium) nobis subuenire: ex quo affectus oriuntur demissionis ac *dissidentie* propriae, cum magna tamen *fiducia* de misericordia & omnipotentia diuina. His duabus alis Iusti fugiunt draconem, quando ad eundem vincendum expedit fugere: deserendo scilicet *peccandi occasiones*, quæ sunt in mundo; & volando in desertum, ad spirituales *quiete* vitæ *solitudinem*, à prauis societatibus remotam. & nonnunquam ad solitudinem vitæ *religiosæ*, in qua maior est securitas. Ne tamen draco *fame* illos capiat, ac vincat: prospexit etiam diuina prouidentia insigni huic mulieri de alimento. Addit enim Euangelista, quod in loco illo *alitur a facie serpentis*: contra eius scilicet furorem. Quia duas illi suauissimas *mentas* sternit: mentam scilicet SACRÆ SCRIPTURÆ de qua Dauid: *inparasti in conspectu meo mentem aduersus eos qui tribulant me*; & mentam SANCTISSIMI altaris SACRAMENTI. cuius esca (vt S. Chryso. dixit) tanquam Leones nos reddit fortes, ipsisque Dæmonibus terribiles.

DEIQUÉ, quoniam pauperum, debiliū, & afflictorum remedium est, auxilium a *potentibus* petere: de hoc etiam remedio prospexit DEVS Dominus noster Ecclesiæ suæ: aperienti. n. os suum in oratione, ad hoc auxiliū petendu, semper Deus mittit valde copiosū, vt hic apparet: eius enim mandato *adiuuu terra muliere fugiente, & aperuit terra os suū, & absorbuit flumē, quod misit draco de ore suo*. Omnes enim *creatura* obediunt suo Creatori: quæ opera vitur Deus, vt suos adiuuet electos; & à persecutionibus ac tentationibus, quib. affliguntur, eripiat. Quod si naturalia media ad id nō sufficient, addet etiā *prodigia*: constituendo, vt ipsa terra aperiat, & ipsos persecutores ac rotatores viuos absumat. & sic maneat Ecclesia ipsa libera, & ab eis secura.

Huiusmodi autem auxilijs, quid mirum, quod n. *mulier* omni draconis timore deposito, *pariat filium masculum* quem in suis gestabat visceribus? & cur non sit securus filius, *qui*, antequam draco nocere ei posset, *raptus est ad Deum, & ad thronū eius*? An non aperte nobis significat: iustos, huiusmodi auxilijs roboratos, *opere* ipso exequi bona proposita, quæ *conceperant*, non attendentes ad terribilia sibi à dæmone opposita: sciunt. n. se Deo esse curæ, qui bona ipsorum opera sit promoturus, & ad se accepturus, recipitq; in se, præmiū pro eis in throno suæ gloriæ redditurū. Qui iusti, si ex officio ipsis incumbat *saluti proximorū* attendere, etiā non abijciunt animum, ob timorem draconis, sed potius student viros generare perfectissimos: plurimū confidentes, quod æternus Pater rationem, illorum sit habiturus, & in locotuto eos collocaturus: vbi etiam si oppugnentur, nō expugnentur tamē.

Duplex co
munitio Dei
& nostra.

6.

Mensa dua
calestes.
in Psa. 22. 5.
Hom. 61. ad
pop.

7.

Dominus
audire ino-
pium.
in Apoc. 12.

6.

in ver. 5.

Deus iuuat
propria &
aliena salu-
tis amātes.

Hæc summa est *tentationum* Satanæ, & *auxiliorum*, quæ ad eas vincendas habemus: quarum fusior explicatio in huius Tractatus progressu ponetur.

Lib. de perf.
Spir. c. 94.

Secundum
martyrium
Confessorii.

o Matt. 10

32.

p Luc. 12. 8.

Hic verò capiti linè imponamus insigni quodam documento, quod S. Diadocus Phontensis Episc. tradidit, dicens: omnes has dæmonis ac ministrorum eius tentationes, & persecutiones, esse *Secundum martyrii Confessorii*, quod antiquorum *martyrii* cruciatibus & martyrio successit. Idem enim dæmon, qui per Tyrannorū & carnificū ora dicebat martyribus, vt Christum abnegarēt, horrendis eos crucians *tormentis*, nisi facerent: idē nūc per occultas suas *suggestiones*, & per os mundanorum hominum dicit, vt eundem Christum operibus abnegemus: crucians nos varijs tribulationibus: vt si non fidem, saltem Charitatem & Christianam perfectionem abiciamus. Quamobrem plurimum (inquit) refert, valdè cautè, & patienter conscientia nostra martyrium tolerare, & constantes esse in bono testimonio, & confessione ipsius Christi, dum tot nos vrgent tentationes. Siquidem etiam in his occasionibus locum habet, quod ipse Christus dixit, o *Omnes, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo, & p coram Angelis eius*. Si enim magna erat Christi gloria, quod *martyres* eius fidem coram Tyrannis confiterentur, etiam cum iactura facultatum, honoris, & vitæ: etiam cedit in magnam eiusdem gloriam, quod *iusti* fidem seruent, & Charitatem cum magna fidelitate, in despectum dæmonis, & ministrorum eius eligentes potiùs omnia sua amittere, etiam vitam ipsam, ne ipsum opere aliquo abnegent. quamobrem digni sunt, qui coram Deo honorentur: sicut è contra confundentur, ac damnabuntur, qui in hoc martyrio & confessione, ad eò gloriosa, ex animi abiectioe deficient.

CAPVT II.

DÆMONIS TENTATIONES A DIVINA PROVIDENTIA LIMITARI IN MAGNA ELECTORUM COMMODA: & QUAMAM HEC SIMI.

Dæmon
multos su-
perat.

DÆMONIS ferocitas, ac tentationum *terribilitas*, de quibus diximus, noua cuiusdam tentationis adferunt occasionem. cōque-
runtur enim tentati de DEO D. N. quod astutum ad eò, ferumque *draconem* cum horredis ad eò armis permittat homines ad eò imbecilles aggredi, & oppugnare: cum doceat experientia, innumeros succumbere, paucissimos verò victores euadere. Verum huius querelæ fundamentum facile euertetur, iacto verissimo alio fundamento: quod omnes in vniuersum feræ huius tentationes à paterna Dei nostri providentia limitetur, & intra certos terminos ab ipsa præfixos contineantur. In qua re infinitam suam sapientiam, omnipotentiam, & charitatem manifestat. Quare neque error aliquis, aut culpa; aut crudelitas, aut defectus amoris; inordinatio, aut alius defectus in ea facultate & permissione, quâ Deus præscribit inue-

Nil potest
absque Deo.

inue-